

Sjúklingar í Suðuroy og Norðoyggjum betri fyri

Sjúklingar í Suðuroynni og Norðoyggjum hava nú somu møguleikar, sum sjúklingar á miðstaðarøkinum. Í øllum førum tá ið tað ræður um hjartayvirvikingarteknologi, soleiðis at umstøðurnar til blóðtøppsupplýsingar viðgerð (trombolysu), meting av elektriskum óstabiliteti í hjartanum og sirkulatiónum hjá sjúklinginum annars er radikalt batnaður

FRANTS JENSEN

– Nýggja útgærdin kann verða við til at minka um deyðsvandan og varandi meini av blóðtøppi í hjartanum, sigur Hans Petur Nielsen, hjartalækni.

– Vit eru allatíðina í eini kapping við tíðina. Í hesum førum vilja vit minka um tíðina, soleiðis at hjartasjúk fúa eina rætta viðgerð so skjótt sum gjørligt.

– Við neyvari elektroniskari yvirviking og skjótum og málrættaðum medisinskum atgerðum ber til at minka um deyðsvandan av blóðtøppi í hjartanum úr umleið 20-25% niður til 8-10%. Samstundis sæst eisini ein stór reduktið av teimum, sum fáa varandi mein av hjartablóðtøppi.

Umstøðurnar radikalt batnaðar

Longu í 1976 fekk Landsjúkrahúsið elektroniska hjartayvirvikingarteknologi, stutt eftir at sjúkrahús í norðanlondum høvdu innrætta seg við slíkum eindum. B8 hevur verið tann

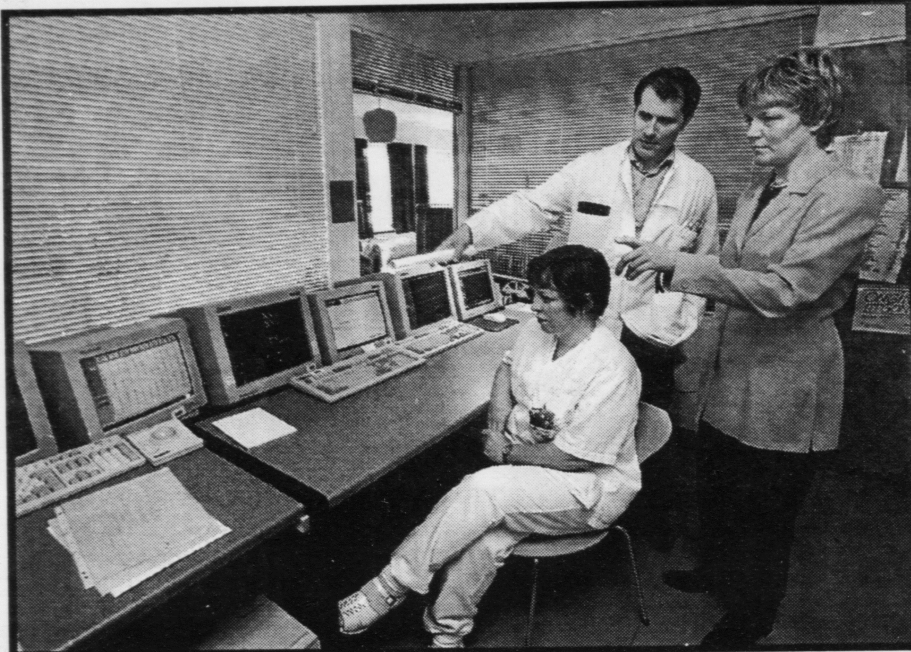
hjáartaintensiva deildin við elektorniskari yvirviking.

– Við tí yvirvikingarteknologi, sum nú er sett upp og tikin í nýtslu á Suðuroyar Sjúkrahúsi og Klaksvíkar Sjúkrahúsi, hava suðuroyingar og norðoyingar fingið atgongd til yvirviking, soleiðis at umstøðurnar hjá sjúklinginum eru radikalt batnaðar.

Hans Petur Nielsen greiðir frá, at elektroniska sambindingin av hesi yvirviking av Suðuroyar Sjúkrahúsi og Klaksvíka Sjúkrahúsi við B8 á Landsjúkrahúsinum gevur samband við eitt umhvørvi, har starvsfólk við serkunnleika og royndum við hesum sjúklingum eru at spyrja til ráðs, so hesir sjúklingarnir fáa eitt observatiónsniveau, sum liggur so nær tí, sum verður givið á B8, sum nú einaferð er gjørligt.

Suðuroyingar og norðoyingar somu møguleikar

Mest vanliga deydorsøk í Føroyum eru akuttar og seinar komplikatióinir til

Hans Petur Nielsen, hjartalækni og Anneli Joensen, deildarsjúkrasystir á B8 vísa landstýrismanninum í almenna- og heilsumálum, Helenu Dam á Neystabø skermarnar, har tey fáa upplýsingar um sjúklingar á Klaksvíkar og Suðuroyar Sjúkrahúsi.

Mynd: Jens Kristian Vang

æðrakálking í krúnæðrunum. Nýggjastu töluni frá Landslækninum um deydorsøkir í Føroyum eru heilt aftur frá 1993, og vísa at 118 fólk doyðu av „iskæmiske“ hjartasjúkdómum hetta árið. Hetta var umleið 1/3 av deydorsøkunum í 1993. Eini 150 froyingar fáa blóðtøpp í hjartað árliga, og umleið 300 verða innlagdir til observatión fyri blóðtøppi í hjartanum um árið.

– Umleið 25% av øllum froyingum búa í Suðuroy ella Norðoyggjum. Hesir fáa nú somu møguleikar fyri observatión, sigur Hans Petur Nielsen.

Ábyrgdin á einstøku sjúkrahúsinum

Sjálvt um Suðuroy og

Klaksvíkar Sjúkrahús nú eru beinleiðis bundin saman við Landssjúkrahúsinum í hjartayvirviking, tekur tað ikki ábyrgdina frá frá hesum sjúkrahúsum. Ábyrgdin av viðgerð og observatión liggur enn á Suðuroyar og Klaksvíkar Sjúkrahúsi.

– Gjøgnum yvirvikingina fáa vit beinleiðis upplýsingar um sjúklingarnar í sjúkrahúsinum í Klaksvík og í Suðuroy, sigur deildarsjúkrasystir á B8, Anneli Joensen.

– Tað er kortini ikki soleiðis at vit geva boð, tá ið vit siggja okkurt á tölunum. Ábyrgdin liggur á teimum einstøku sjúkrahúsinum. Tí er heldur ikki vakt allatíðina við skermarnar. Hinvegin hava vit alarmer settar upp, sum fara í gongd, tá ið okk-

urt er galið.

Anneli greiðir eisini frá, at tey á B8 virka sum ráðgevarar. Um til dømis ein lækni ringir úr Klaksvík, kunnu tey nú siggja beinleiðis á skermunum, upplýsingar um tann einstaka sjúklingin. Hetta ger samskiftið eisini nógv lættari.

Nýtt í norðanlondum

Tann nýggja hjartayvirvikingin er gjørd mógulig yvir telefonlinjuna. Telefonverkið hevur ornað linjuna og bundið saman yvir modem-ið.

Torbein Rein, leiðari á medicoteknisku deild á Landsjúkrahúsinum, sigur, at tað er nakað nýskapandi við hesi útgærdini, sum her verður nýtt. Hon er ikki roynd á henda hátt í norð-

anlondum áður, og fara royndirnar her at virka væl, verður hetta óivað eisini tíkið í nýtslu aðrastaðni eisini, har fjarstøðurnar eru langar. Eitt nú í norðurnoregi og nøkur stöð í Svøríki.

Torbein Rein sær eisini møguleikan, at vit kunnu útbýggja hesa yvirvikingina í Føroyum. Eitt nú kundu læknamíðstøðir fingið tilfara útgærd, heldur hann.

Løgurnar til hjartayvirvikingina liggja um 550.000 krónur á hvørjum av teimum báðum minnu sjúkrahúsinum í Føroyum. Lítlar og ongar fløgur eru gjørdar á Landsjúkrahúsinum fyri at fáa yvirvikingina at virka, upplýsir Hans Petur Nielsen.

Gjalda fyri at vera uppringd

Nýggju reglurnar við at móttakarinn av fartelesfon skal gjalda uttanlandataktin hava ført við sær, at reiðari hava sperrað froyysku telefonirnar um borð á skipum, sum sigla langt burturi, so ikki ber til at ringja til teirra

FRANTS JENSEN

At telefongjaldið á fartelesfonum lækkaði 1. juni í ár hevur eisini sín prís. Tað hava í øllum førum froyysk reiðari við skipum, sum sigla langt burturi, nú merkt. Nú skulu tey nevnliga sjálvi gjalda uttanlandataktin fyri at móttaka eina samrøðu til tað froyysku fartelesfonina. Áðrenn var tað hinvegin, tann sum ringdi upp, sum rindaði uttanlandsgjaldið.

Hetta vil siga, at eitt nú skip sum Enniberg, sum fiskar í Barentshavinum, ikki longur kunnu hava somu gleði av fartelesfonini sum áður. Fyri at ringja

til skip í Barentshavinum, er taksturinn sum til Noregs. Tað vil siga 4,10 kr. um min. Nú má skipið/reiðarið sjálvt gjalda fyri at teir verða uppringdir á einari froyyskari fartelesfon. Tá ið ein hugsar um, at tað verður ringi rættiliga nógv til fartelesfonirnar, so verður tað nógv sum skal gjaldast.

Hetta hevur ført við sær, at reiðari hava sperrað telefonirnar, og Enniberg hevur sjálvt sent mótmælisskriv til Telefonverkið í hesum sambandinum

Standard í øllum Evropa

– Tað sum vit gera, er einki annað enn tað, sum verður gjørt alla aðrastaðni úti í

heimi. Hetta er standard í øllum Evropa, sigur Poul Henrik Poulsen á markaðardeildini á Telefonverkinum.

– Tá ið ringt verður til eina froyyska fartelesfon, verður tað froyyska nummarið nýtt, og tí verður eisini roknað við, at tann, sum uppringdur verður, er staddur í Føroyum. Ynskir hann hinvegin tað tænastu, at vera til taks, tá ið hann er uttanlanda eisini, er tað hann, sum eigur at gjalda fyri tað tænastuna. Tað eigur ikki at vera sum tað hevur verið áður, at tann sum ringir, skal gjalda henda takstin.

– Vit hava roynt at greitt frá hesum áðrenn við setu

hetta í verk, og tey flestu hava eisini skilt tað. Í grundini høvdu vit roknað við nógvum mótmælum, serliga frá skipum við froyyskari fartelesfon, men tað hava vit ikki fingið.

– Hinvegin hava vit fingið onkran fyrispurning frá skipum, hvørja loysn vit síðan mæla til. Her hava vit verið reiðiligrir og víst teimum á møguleikan at útvega sær eina fartelesfon sum hoyrir til tað økið, har teir eru, sigur Poul Henrik Poulsen.

Torbein Rein, leiðari á medicoteknisku deild á Landsjúkrahúsinum, sigur, at tað er nakað nýskapandi við hesi útgærdini